

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/32824>

Please be advised that this information was generated on 2021-09-18 and may be subject to change.

Onze oer-Hollandse cultuur van dijken bouwen is een dure oplossing voor een duurzame en veilige toekomst van het rivierengebied. Dat zegt Toine Smits, directeur Water & Samenleving aan de Nijmeegse Radboud Universiteit. Hij ziet veel meer in bijvoorbeeld het aanpassen van de woningbouw. In het project 'Freude am Fluss' werkt hij samen met Duitsers en Fransen aan een nieuw concept voor woningbouw, waarmee het rivierengebied beter beschermd kan worden tegen hoogwater.

Overstromingsbestendige woningen in plaats van dijken

Smits onderzoekt samen met een keur aan waterspecialisten hoe Nederland en Duitsland in het verleden en tot nu toe reageren op overstromingen. Wat hem opvalt is dat de oplossingen vooral worden gezocht in het aanpassen van watersystemen. Dit is een doodlopende weg, vindt de wetenschapper. 'De grote stapel bewijsmateriaal dat deze aanpak op de lange termijn niet werkt, groeit nog steeds.'

Simpel alternatief

Maar wat moeten we dan wel doen? Het alternatief is simpel, vindt Smits. 'In plaats van ons technische vernuft te gebruiken om rivieren te verbouwen en de zee buiten te sluiten, kunnen we onze kennis beter aanwenden om wonen, werken en landbouw aan te passen aan de dynamiek van het natuurlijk watersysteem.' Want dat kan. 'Tegenwoordig kunnen we overstromingsbestendige woningen bouwen, de landbouw op een andere manier organiseren en schepen bouwen die op ondiepe, meanderende rivieren kunnen varen. De noodzaak om watersystemen op grote schaal ingrijpend te veranderen is er niet meer.'

Het teruggeven van land aan water wordt tegenwoordig als probleem ervaren, omdat dan allerlei dingen die ruimte vragen – zoals woningen, bedrijventerreinen of wegen – niet meer kunnen. Daar heeft natuurlijk geen enkele gemeente behoefte aan. Het gedrag van niet-in-mijn-achtertuin – not in my backyard – steekt dan de kop op. Smits wil deze houding omdraaien naar alsjeblieft-in-mijn-achtertuin ofwel 'please in my backyard'. 'Om dat te doen moet je tegemoet komen aan ruimtelijke wensen van de gemeenten en op zoek gaan naar oplossingen waar een

goede markt voor is, stelt hij. 'Overstromingsbestendige woningbouw, woningen op terpen of drijvende woningen zijn zulke veelbelovende voorbeelden.'

Ander verhaal

Het roer moet dus om. 'Als een gemeente een dijk landinwaarts moet verplaatsen om de rivier meer ruimte te geven, ervaart zij dat nu vooral als een verliespost', legt Smits uit. 'Maar als een gemeente toestemming krijgt om landbouwgrond om te zetten in overstromingsbestendige woningbouw in combinatie met een dijkverplaatsing, dan wordt het een heel ander verhaal. Meer draagvlak, lagere kosten voor de overheid, meer ruimte voor lokale plannen, natuur én water. Het mooie van deze vorm van woningbouw is dat het niet in strijd is met de beleidslijn Ruimte voor de Rivier. Rijkswaterstaat heeft mij dat verzekerd.' ●

FOTO: WIM VAN HOF | B&BEELD